

Nummer: 2698
Titel: Tandteknik
Kort titel: Tandteknik
Status: GOD
Godkendelsesperiode: 01-01-2004 og fremefter

Beskrivelse af jobområdet

Definition af jobområdet

Tandteknik er fremstilling og reparation af aftagelige hel- eller delproteser evt. som immediatproteser og hybridproteser i akryl evt. med støbte stel. Tandreguleringsapparater, bidskinner og blegeskinner. Faste facader, indlæg, kroner og broer fremstillet i komposit, guld, metalkeramik eller fuldkeramik. Fremstilling af aftagelig- og fast tandprotetik varetages af faglærte laborietandteknikere – en erhvervsuddannelse på 4 år. Delområderne aftagelig tandprotetik og ørepropteknik varetages endvidere af tandteknikere i aftagelig protetik – en delkompetence af erhvervsuddannelsen til laborietandtekniker på 2,5 år

For Laborietandteknikere såvel som for tandteknikere med delkompetence gælder, at de skal kende de væsentlige krav, der stilles til medicinsk udstyr efter mål, jf. Sundhedsministeriets til en hver tid gældende regler om medicinsk udstyr.

Jobområdet er kendetegnet ved, at produkterne baserer sig på en håndværksmæssig fremstilling. Der benyttes i dag cad/cam, som tager noget af det håndværksmæssige mellem arbejdsangangene.

Typiske arbejdspladser inden for jobområdet

Tandtekniske virksomheder – dentallaboratorier - beskæftiger både laborietandteknikere såvel som tandteknikere med delkompetence i aftagelig protetik. På dentallaboratorier, hvor arbejdsgiveren som oftest selv er faguddannet, vil, afhængig af det samlede antal medarbejdere, arbejdets specialisering stige med antallet beskæftigede. Dentallaboratorier har normalt mellem 1 og 12 medarbejdere. Enkelte har mere end 20 ansatte.

I primærkommunerne er udelukkende beskæftiget laborietandteknikere med specialet Reguleringsapparater, bidskinner og defektprotetik

En mindre del af arbejdspladserne for laborietandteknikerne findes på Århus Tandlægeskole.

Selvstændige autoriserede kliniske tandteknikere beskæftiger som oftest 1 til 2 kliniske tandteknikere samt et antal tandteknikere med delkompetence i aftagelig protetik.

Enkelte tandlægeklinikker beskæftiger et begrænset antal laborietandteknikere.

I regionerne beskæftiges ørepropteknikere, ansat på sygehusenes audiologiske afdelinger. Et stigende antal ørepropteknikere er ansat i private høreapparatfirmaer.

Medarbejderne på arbejdspladserne inden for jobområdet

Jobområdets medarbejdere er kendetegnet ved stort set udelukkende at være uddannede laborietandteknikere og tandtekniker med delkompetence i aftagelig protetik.

Der er ca. 1.000 laborietandteknikere og ca. 200 tandteknikere med delkompetence i aftagelig protetik. 80 pct. af branchens ansatte er kvinder og gennemsnitsalderen i branchen er ca. 46 år.

Laboratorietandteknikere har kvalifikationer fra flere specialer inden for både fast og aftagelig protetik, hvor af noget er fremstillet vha. cad/cam.

Tandteknikere med delkompetence i aftagelig protetik kan have kvalifikationer fra specialer inden for tandproteser, regulering og evt. fra specialer inden for ørepropteknik.

Arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet

Arbejdsorganiseringen afhænger af den enkelte virksomhed og/eller jobtype. Tandteknikere arbejder meget selvstændigt, alene og i teams.

På mindre arbejdspladser varetager medarbejderne oftest alle opgaver i virksomheden.

I større virksomheder er det typisk, at medarbejderne specialiserer sig i udvalgte arbejdsopgaver.

Enkelte tandteknikere har desuden ledelsesmæssige og/eller administrative opgaver.

Ørepropteknikere arbejder på sygehusenes audiologiske afdelinger eller i private høreapparatfirmaer, men indgår også i samarbejde med faggrupper i det audiologiske behandlerteam

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Fremstilling af broer og kroner, indlæg, facader i forskellige materialer samt attachmentkonstruktioner og suprastrukturer ved implantologi

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

På baggrund af en tandlæges fysiske eller digitale aftryk fremstiller laboratorie-tandteknikeren bl.a.:

- enkle kroner og metalkeramikkroner
- metalkeramikbroer
- metal/plast/komposit kroner og broer
- fuldkeramiske indlæg, facader og kroner
- kroner, broer og proteser med attachments i forbindelse med aftagelig og fast protetik
- kroner, broer og proteser i forbindelse med implantater

De arbejdsprocesser som indgår, er bl.a.:

Modelstøbning efter alm. forekommende aftryksskeer, plastronger, guideskinner, bidskinner, blegeskinner, opstilling af proteser i voks og polymerisering. (Til aftagelig protetik)

Opmodellering i voks eller vha. cad/cam støbning eller fræsning af facader, indlæg, opbygninger, rodkapper med attachment, hætter til kroner, skelet til broer, kroner og broer. Samt lodning, lasersvejsning og påbrænding af porcelæn og polymerisering af komposit. (Til fast protetik)

Teknologi og arbejdsorganisering

Ved værkstedsarbejde anvender tandteknikeren en stor variation af værktøjer og maskiner, spændende fra almindeligt finmekanisk håndværktøj inkl. parallellometre, mikroskoper, avancerede fuldautomatiske polymerisationsapparater, støbeapparater, højteknologiske porcelænsovne, scannere, fræsere, sintringsovne samt cad/cam-maskiner.

I logistikken kan der indgå EDB.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Udover at være faglært laboratorietandtekniker eller have delkompetence som tandtekniker i aftagelig protetik skal medarbejderne i jobområdet kende de væsentlige krav, der stilles til medicinsk udstyr efter mål, jf. den til enhver tid gældende lovgivning under Sundhedsministeriet, EU og anden lovgivning, der måtte have indflydelse på området.

Medarbejderen skal kende de sikkerhedskrav, der stilles til omgang med farlige stoffer og materialer, jf. Arbejdstilsynets regler herom.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kompetencen indgår i stort set alle ansættelser indenfor jobområdet. Fremstilling af suprastrukturer ved implantologi indgår i ansættelser indenfor jobområdet.

Enkelte værksteder, der producerer fast protetik, specialiserer sig indenfor implantologi.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Fremstilling af proteser, reguleringsapparater, bideskinner og defektprotetik

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

På baggrund af en tandlæges eller klinisk tandteknikers aftryk fremstiller tandteknikeren bl.a.:

- aftagelige helproteser
- aftagelige helproteser i balanceret artikulation
- partielle proteser
- reguleringsapparater
- bideskinner
- defektprotetik
- rebaseringer
- dublikeringer

Endvidere foretager tandteknikeren reparationer af div. tandproteser.

De arbejdsprocesser som indgår, er bl.a.:

- Modelstøbning efter alm. forekommende aftryk, aftryksskeer, plastroner, tandopstillinger i okklusion, i trepunktskontakt og indslibning i balanceret artikulation, forskellige typer bukkede bøjler samt støbning af stel. Endvidere fremstilling af:
- immediatproteser i over- og underkæbe, duplikeringer, rebaseringer, metalkrone/indlæg i protese samt diverse udvidelser og reparationer
- hybridproteser i over- og underkæbe
- simple støbte steltyper
- hårde og bløde bideskinner
- obturatorer til afhjælpning af ganespalter

Teknologi og arbejdsorganisering

Ved værkstedsarbejde anvender tandteknikeren en stor variation af værktøjer og maskiner, spændende fra almindeligt finmekanisk håndværktøj til artikulatorer, avancerede højteknologiske fuldautomatiske støbeapparater, polymerisationsapparater og cad/cam.

I logistikken kan der indgå EDB.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Udover at være faglært laboratorietandtekniker eller have delkompetence som tandtekniker i aftagelig protetik skal medarbejderne i jobområdet kende de væsentlige krav, der stilles til medicinsk udstyr efter mål, jf. den til enhver tid gældende lovgivning under Sundhedsministeriet, EU og anden lovgivning, der måtte have indflydelse på området.

Medarbejderen skal kende de sikkerhedskrav, der stilles til omgang med farlige stoffer og materialer, jf. Arbejdstilsynets regler herom.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kompetencen indgår i stort set alle ansættelser indenfor jobområdet, dog indgår fremstilling af helproteser i balanceret artikulation i en begrænset antal ansættelser inden for jobområdet.

Der er tendens til, at den håndværksmæssige del af konstruktionen af de forskellige typer støbte stel samles på specialværksteder.

Fremstilling af de forskellige typer reguleringsapparater foregår på specialværksteder i kommunalt regi.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Fremstilling af ørepropteknik

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

De arbejdsprocesser som indgår, er bl.a.:

Aftrykstagning af øret, modelstøbning samt fremstilling af forskellige typer af høreapparater efter gældende forskrifter.

Teknologi og arbejdsorganisering

Ved værkstedsarbejde anvender tandteknikerens/ørepropteknikeren en stor variation af værktøjer og maskiner, spændende fra almindeligt finmekanisk håndværktøj til avancerede højteknologiske fuldautomatiske polymerisationsapparater.

I logistikken indgår der EDB.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Udover at være faglært laboratorietandtekniker eller have delkompetence som tandtekniker i aftagelig protetisk skal medarbejderne i jobområdet kende de væsentlige krav, der stilles til medicinsk udstyr efter mål, jf. den til enhver tid gældende lovgivning under Sundhedsministeriet, EU og anden lovgivning, der måtte have indflydelse på området.

Medarbejderen skal kende de sikkerhedskrav, der stilles til omgang med farlige stoffer og materialer, jf. Arbejdstilsynets regler herom.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kompetencen anvendes i audiologiske afdelinger, fx på sygehuse og i private firmaer.

Aktuelt tilkoblede mål

Niveau kan angives ved enkeltfag.

Nummer, niveau og titel	EUU	Varighed i dage	Tilknyttet i perioden
2833-3 Tandregulering	AE	25,0	31-12-2012 og fremefter
2839-3 Ototeknik	AE	25,0	12-01-2015 og fremefter
2845-3 Specielle kronetyper	AE	25,0	31-12-2012 og fremefter
2846-3 Suprastrukturer ved implantologi	AE	25,0	01-10-2014 og fremefter
6555-3 Fuldkeramiske indlæg, facader, kroner og broer	AE	25,0	01-04-2015 og fremefter
40041 Den personlige uddannelses- og jobplan	AA	2,0	09-09-2014 og fremefter
40137 Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	16-08-2007 og fremefter
40392 Ergonomi inden for faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	01-07-2013 og fremefter
40503 Praktikvejlederens kommunikation med elev/lærling	AD	2,0	01-07-2013 og fremefter
40532 Introduktion til arbejdsmarkedsuddannelserne (F/I)	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
40533 Introduktion til et brancheområde (F/I)	AP	40,0	01-07-2013 og fremefter
40534 Arbejdsmarked, it og jobsøgning (F/I)	AP	40,0	01-07-2013 og fremefter
40535 Introduktion til det danske arbejdsmarked (F/I)	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
43343 Praktik for F/I	AP	48,0	01-01-2004 og fremefter
44350 Standardisering af virksomhedens dokumenter	AD	1,0	01-11-2006 og fremefter
44978 Jobrelateret fremmedsprog med nuanceret ordforråd	AD	5,0	01-07-2013 og fremefter
44979 Jobrelateret fremmedsprog med basalt ordforråd	AD	5,0	01-07-2013 og fremefter
45215 Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	09-01-2015 og fremefter
45347 Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	09-01-2015 og fremefter
45511 Faglig læsning	AP	2,0	09-01-2015 og fremefter
45536 Faglig skrivning	AP	3,0	09-01-2015 og fremefter
45545 Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45563 Håndtering af data i virksomhedens it-systemer	AD	2,0	01-11-2006 og fremefter
45567 Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45569 Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45571 Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	09-01-2015 og fremefter
45572 Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
45573 Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
45574 Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
45917 Praktikvejledning af eud-elever/lærlinge	AF	1,0	01-12-2007 og fremefter
47376 Hygiejne og arbejdsmiljø i tandteknik	AE	3,0	04-07-2012 og fremefter
47511 Specielle kronetyper, teori og scanning	AE	3,0	22-11-2012 og fremefter
47512 Specielle kronetyper, enkelt krone design	AE	2,0	22-11-2012 og fremefter
47513 Specielle kronetyper, indlæg og brodesign	AE	2,0	22-11-2012 og fremefter
47668 Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	01-07-2013 og fremefter
47669 Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
47670 Faglig læsning	AP	2,0	01-07-2013 og fremefter
47671 Faglig skrivning	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
47799 Modeller og abutments til implantater	AE	2,0	23-10-2013 og fremefter
47800 Protetik på abutments eller fixturniveau	AE	2,0	23-10-2013 og fremefter
47801 Hybrid løsninger og barrer, tandteknik	AE	2,0	23-10-2013 og fremefter
48049 Arbejdsmiljø 1 i faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	20-04-2015 og fremefter
48050 Arbejdsmiljø 2 i faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	20-04-2015 og fremefter
48099 Fremstilling af bløde skinner og tandbeskyttere	AD	1,0	01-05-2015 og fremefter